

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 494/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného ŠÁŠIK & Partners s. r. o., Sokolská 18, Bratislava, IČO 36 860 069, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Jaroslav Šášik, proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu č. k. 2 T 11/2022 z 28. apríla 2023 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Tostš 7/2023 zo 16. mája 2023 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný súd“) č. k. 2 T 11/2022 z 28. apríla 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie špecializovaného súdu“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Tostš 7/2023 zo 16. mája 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľ sa v petite ústavnej sťažnosti domáha, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že uznesením špecializovaného súdu zo 7. mája 2021 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku špecializovaný súd väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.

3. Sťažovateľ požiadal žiadosťou z 10. apríla 2023 o prepustenie z väzby na slobodu.
4. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že špecializovaný súd napadnutým uznesením z 28. apríla 2023 žiadosť sťažovateľa zamietol a väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú najvyšší súd napadnutým uznesením zo 16. mája 2023 zamietol.
5. Sťažovateľ vymedzil obsah svojej žiadosti o prepustenie z väzby, v ktorej poukazoval na nezákonný postup pri jeho prvotnom vzatí do väzby spočívajúcom v tom, že sudkyňa pre prípravné konanie rozhodovanie o väzbe svojvoľne rozdelila a vydala dve samostatné väzobné rozhodnutia. Prvým uznesením zo 6. mája 2021 rozhodla o väzbe obvinených [REDAKOVANÉ]. Druhým uznesením zo 7. mája 2021 zobrala do väzby sťažovateľa a obvinených [REDAKOVANÉ]. Špecializovaný súd takto pri rozhodovaní o spoločnom návrhu prokurátora nepostupoval v súlade s § 18 Trestného poriadku a porušil tiež čl. 2 ods. 2 ústavy. Podľa sťažovateľa „*pôvodné väzobné rozhodnutie nezodpovedalo požiadavkám zákona, bolo zmätočné a nebolo riadne a zákonným spôsobom preskúmateľné...*“, keďže sudkyňa pre prípravné konanie nesprávne uviedla počet obvinených bráných do väzby.
6. Najzávažnejšou chybou bolo, že pri rozhodovaní o väzbe bola nesprávne ustálená vecná príslušnosť špecializovaného súdu, v dôsledku čoho o väzbe nekonal a nerozhodol zákonný sudca. Vecná príslušnosť bola nesprávne založená z dôvodu stíhania a obvinenia „*za vymyslený a neexistujúci skutok zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zákona.*“. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ túto skutočnosť už namietal.
7. Sťažovateľ tiež mal podať námietku zaujatosti proti sudcom špecializovaného súdu z dôvodu porušenia prezumpcie nevinoty, ku ktorému došlo jeho zaradením do skupiny odsúdených osôb, čím sa prejudikovala aj jeho vina. Sťažovateľ v žiadosti namietal aj prietľahy v rozhodovaní o väzbe. O jeho sťažnosti proti rozhodnutiu o námietke zaujatosti rozhodoval najvyšší súd v nezákonnom zložení senátu.
8. Ďalšie trvanie väzby považoval sťažovateľ za nedôvodné a ústavne neudržateľné.
9. Sťažovateľ následne uviedol obsah odôvodnenia napadnutého uznesenia špecializovaného súdu, ktorý v zásade dospel k záveru o pretrvávajúcom dôvode preventívnej väzby, poukázal na dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní – výsluchy znalcov a svedkov a tiež konštatoval nemožnosť nahradenia väzby pre absenciu výnimočných okolností.
10. Následne sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vymedzil obsah svojej sťažnosti, ktorú podal proti napadnutému uzneseniu špecializovaného súdu, v ktorej poukazoval na neprípustné manipulácie, ku ktorým dochádza na špecializovanom súde, postup týkajúci sa spolupracujúcich obvinených (kajúcnikov), ktorý je neprehľadný a účelový a predstavuje krivenie spravodlivosti, pričom aj jeho obvinenie je založené na výpovediach tzv. kajúcnikov. Podľa sťažovateľa špecializovaný súd by nemal „*toto harašenie so zločineckými skupinami, ktoré boli vymyslené a v Sereďi nikdy neexistovali*“, tolerovať a spolupodieľať sa tak na „*umelom vytváraní káuz*“ pre Úrad špeciálnej prokuratúry. V sťažnosti namietal, že špecializovaný súd sa nezaoberal jeho dôvodmi žiadosti o prepustenie a len paušálne sa odvolal na skoro rok staré skoršie rozhodnutie o väzbe.
11. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu o jeho sťažnosti je „*arbitrážnej povahy a je v extrémnom rozpore s právom*“. Podľa sťažovateľa najvyšší súd k rozhodovaniu pristúpil

„s vedomím, že nech rozhodne akýmkoľvek spôsobom... tak žiadny účinný opravný prostriedok proti nemu neexistuje.“. Najvyšší súd sa prednostne zaoberal tým, prečo sa nezaoberal sťažovateľovou námietkou zaujatosti a nezaoberal sa jeho výhradami proti ďalšiemu trvaniu väzby. V napadnutých uzneseniach nie je výslovne uvedené, že konajúce súdy skúmali opodstatnenosť ďalšieho trvania väzby aj z hľadísk čl. 5 ods. 1 dohovoru, ktoré zaručujú sťažovateľovi účinnejšiu ochranu osobnej slobody. Odôvodnenie ďalšieho trvania väzby sťažovateľa nie je dostatočné a presvedčivé, keďže nevychádza z konkrétnych a hodnoverných skutočností, preto je nepreskúmateľné.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 43 ods. 1 a 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ako aj náležitosti ústavnej sťažnosti podľa § 123 ods. 1 písm. d) a ods. 3 zákona o ústavnom súde.

13. Sťažovateľ svoju ústavnú sťažnosť odôvodnil len veľmi všeobecnou skutkovou a právnou argumentáciou, ktorá dostatočne neumožňuje posúdiť opodstatnenosť jeho ústavnej sťažnosti. Zákonnou náležitosťou návrhu na začatie konania a ústavnej sťažnosti je odôvodnenie (§ 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde), predovšetkým uvedením konkrétnych skutkových a právnych dôvodov, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd [§ 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde].

14. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už formuloval právny názor (pozri napr. IV. ÚS 359/08), podľa ktorého má nedostatok odôvodnenia ústavnej sťažnosti (alebo jej časti) významné procesné dôsledky. Je základnou povinnosťou sťažovateľa, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Sťažovateľ svoju ústavnú sťažnosť odôvodnil len veľmi všeobecnou argumentáciou, ktorá z väčšej časti predstavuje rekapituláciu jeho podaní – žiadosti o prepustenie z väzby a sťažnosti proti napadnutému uzneseniu špecializovaného súdu. Z ich obsahu vyplýva, že sťažovateľ spochybňoval prvotné rozhodnutie o vzatí do väzby. Spochybňoval spôsob, akým bolo rozhodnuté o jeho námietke zaujatosti proti sudcom špecializovaného súdu a spochybňoval vecnú príslušnosť špecializovaného súdu z dôvodu účelovej právnej kvalifikácie. Obdobne tiež vymedzil všeobecné závery vyplývajúce z judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva. Sťažovateľ tiež rekapituluje všeobecne obsah odôvodnenia napadnutých uznesení. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že smeruje proti rozhodnutiu väzobných súdov rozhodujúcich o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, t. j. nie o jeho prvotnom pozbavení osobnej slobody vzatím do väzby. V tomto smere je argumentácia sťažovateľa všeobecná, nekonkrétna a akoby okrajová. Je daný aj vecný nesúlad medzi odôvodnením ústavnej sťažnosti a namietaným porušením práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru, keď uvedené právo sa aplikuje pri prvotnom obmedzení osobnej slobody, a nie pri žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, pri ktorej sú zakotvené garancie v čl. 5 ods. 4 dohovoru. Ústavná sťažnosť sťažovateľa – v ktorej deklaruje zastúpenie kvalifikovaným právnym zástupcom – neobsahuje dostatočne

relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu, t. j. také odôvodnenie, ktorým sťažovateľ tvrdí a konkrétnymi úvahami argumentuje, že pochybenia väzobných súdov rozhodujúcich o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu mali za následok porušenie označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru.

15. Odôvodnenie návrhu je pritom podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom ustanovenou podmienkou konania pred ústavným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

16. Uvedený nedostatok ústavnej sťažnosti je umocnený aj tým, že sťažovateľ nepriložil k ústavnej sťažnosti kópie právoplatných rozhodnutí (napadnutých uznesení), čím absentuje náležitosť ústavnej sťažnosti vymedzená v § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Týmto sťažovateľ znemožnil ústavnému súdu oboznámiť sa s napadnutými uzneseniami a podrobiť tak jeho okrajovo relevantné námietky ústavnému prieskumu. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ tiež deklaroval, že je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, napriek tomu k ústavnej sťažnosti nepriložil plnomocenstvo v zmysle § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

17. Ústavná sťažnosť sťažovateľa neobsahuje dostatočne relevantné odôvodnenie (konkrétne a špecifickú ústavnoprávnu argumentáciu), nie je k nej priložené plnomocenstvo a taktiež ani kópie napadnutých uznesení špecializovaného súdu a najvyššieho súdu. Rozsah nedostatkov ústavnej sťažnosti je taký, že ústavný súd nemal priestor na to, aby svojím zásahom odstránil tieto nedostatky ústavnej sťažnosti. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýkalo len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale najmä esenciálnych obsahových náležitostí ústavnej sťažnosti (absencia relevantnej argumentácie – odôvodnenia), ústavný súd sťažovateľa – ktorý deklaroval zastúpenie kvalifikovaným právnym zástupcom – nevyzýval na odstránenie týchto nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 58/2019, I. ÚS 351/2019).

18. Pretože ústavná sťažnosť neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovujú ústava a zákon o ústavnom súde, a to relevantné odôvodnenie ako východiskový rámec ústavnej sťažnosti, plnomocenstvo a kópie preskúmaných rozhodnutí (napadnutých uznesení), ústavný súd ústavnú sťažnosť v súlade s § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu